Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0219

Správa Komisie o Bosne a Hercegovine za rok 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. júna 2026 o správe Komisie o Bosne a Hercegovine za rok 2025 (2025/2251(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Bosnou a Hercegovinou na strane druhej[1], ktorá nadobudla platnosť 1. júna 2015,

– so zreteľom na Všeobecnú rámcovú dohodu o mieri v Bosne a Hercegovine, ktorá bola parafovaná 21. novembra 1995 v Daytone a podpísaná 14. decembra 1995 v Paríži (Daytonská mierová dohoda),

– so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Kodani, ktoré sa konalo 21. až 22. júna 1993 a ktorými sa stanovujú kodanské kritériá,

– so zreteľom na žiadosť Bosny a Hercegoviny o členstvo v EÚ predloženú 15. februára 2016,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. mája 2019 s názvom Stanovisko Komisie k žiadosti Bosny a Hercegoviny o členstvo v Európskej únii (COM(2019)0261),

– so zreteľom na závery Európskej rady z 15. decembra 2022, ktorými sa Bosne a Hercegovine udeľuje štatút kandidátskej krajiny na vstup do EÚ,

– so zreteľom na závery Európskej rady z 22. marca 2024 a na rozhodnutie začať prístupové rokovania s Bosnou a Hercegovinou,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj

---

[1] Ú. v. EÚ L 164, 30.6.2015, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.

predvstupovej pomoci (IPA III)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1449 zo 14. mája 2024 o zriadení Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán[3],

– so zreteľom na vyhlásenie zo samitu EÚ – západný Balkán, ktorý sa konal 21. júna 2003 v Solúne,

– so zreteľom na vyhlásenie zo Záhrebu prijaté na záhrebskom samite EÚ – západný Balkán, ktorý sa konal 6. mája 2020 a v ktorom sa potvrdili spoločné priority vrátane európskej perspektívy regiónu, posilnenia demokracie, právneho štátu a základných práv a potreby inkluzívnych politických procesov a vzájomného zmierenia,

– so zreteľom na vyhlásenie prijaté na samite EÚ – západný Balkán 17. decembra 2025 v Bruseli,

– so zreteľom na závery predsedníctva o rozšírení zo 16. decembra 2025,

– so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán (COM(2020)0641),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. novembra 2023 s názvom Nový plán rastu pre západný Balkán (COM(2023)0691),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. marca 2024 o reformách pred rozšírením a o preskúmaní politík (COM(2024)0146),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. novembra 2025 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2025 (COM(2025)0690) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Bosne a Hercegovine za rok 2025 (SWD(2025)0751),

– so zreteľom na prehľad a hodnotenie krajiny uskutočnené Komisiou 2. júna 2025 so zameraním na program hospodárskych reforiem Bosny a Hercegoviny a na spoločné závery dialógu o hospodárskych a finančných otázkach s regionálnymi partnermi, ktorý sa uskutočnil 13. mája 2025,

– so zreteľom na piate zasadnutie Rady pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Bosna a Hercegovina, ktoré sa konalo 19. júla 2023, a na ôsme zasadnutie Výboru pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Bosna a

---

2 Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

3 Ú. v. EÚ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Hercegovina, ktoré sa konalo 11. septembra 2025,

– so zreteľom na výsledky siedmej a ôsmej schôdze Parlamentného výboru pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Bosna a Hercegovina, ktoré sa konali 17. a 18. septembra 2025 a 11. a 12. marca 2026,

– so zreteľom na správu expertov z 5. decembra 2019 o otázkach právneho štátu v Bosne a Hercegovine,

– so zreteľom na 67. a 68. správu vysokého predstaviteľa pre vykonávanie mierovej dohody týkajúcej sa Bosny a Hercegoviny generálnemu tajomníkovi OSN zo 6. mája 2025 a 31. októbra 2025,

– so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2795 (2025) z 31. októbra 2025, ktorou sa predlžuje mandát ozbrojených síl pod vedením Európskej únie v Bosne a Hercegovine (EUFOR) do 31. októbra 2026,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 78/282 z 23. mája 2024, v ktorej bol 11. júl vyhlásený za Medzinárodný deň reflexie a spomienky na genocídu v Srebrenici v roku 1995,

– so zreteľom na ústavu Bosny a Hercegoviny,

– so zreteľom na články 21 a 22 Charty základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na rezolúcie UNESCO o práve na vzdelanie v materinskom jazyku,

– so zreteľom na jeho odporúčanie zo 17. januára 2024 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o úlohe preventívnej diplomacie pri riešení zamrznutých konfliktov vo svete – premárnená príležitosť alebo zmena pre budúcnosť?,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2026 o stratégii rozširovania EÚ[4],

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bosne a Hercegovine,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0165/2026),

A. keďže Bosna a Hercegovina je kandidátska krajina, ktorá sa usiluje o euroatlantickú integráciu v záujme dosiahnutia udržateľného mieru, demokracie a dlhodobej prosperity; keďže podľa nedávnych prieskumov verejnej mienky 70 % občanov Bosny a Hercegoviny

---

4 Prijaté texty, P10_TA(2026)0077.

podporuje členstvo v EÚ;

B. keďže ruská útočná vojna proti Ukrajine oslabila bezpečnostnú situáciu v Európe a ešte viac upriamila pozornosť na strategické postavenie partnerov zo západného Balkánu v európskej bezpečnostnej architektúre; keďže Bosna a Hercegovina má úzke vzťahy s NATO;

C. keďže každá kandidátska krajina je pri plnení stanovených kodanských kritérií posudzovaná podľa vlastných zásluh;

D. keďže proces rozširovania je mierovým projektom, ktorý si vyžaduje funkčnú, demokratickú a multietnickú Bosnu a Hercegovinu, v ktorej majú všetci občania rovnaké práva a príležitosti; keďže pokračujúce blokády a secesionistická rétorika oslabujú tento cieľ a európsku perspektívu celej krajiny;

E. keďže pozitívne účinky rozširovania môžu byť obzvlášť prospešné v tom, že Bosne a Hercegovine pomôžu prekonať dlhodobé vnútorné problémy;

F. keďže EÚ je aj naďalej hlavným politickým a hospodárskym partnerom pre partnerov zo západného Balkánu; keďže EÚ je stále najväčším obchodným a investičným partnerom Bosny a Hercegoviny;

G. keďže Bosna a Hercegovina je naďalej pod medzinárodným dohľadom zavedeným podľa Daytonskej mierovej dohody, ktorou sa ukončili aktívne nepriateľské akcie a vytvorili základy pre mier v krajine a ktorá je naďalej základom inštitucionálneho usporiadania Bosny a Hercegoviny a mala byť zárukou rovnosti jej troch štátotvorných národov;

H. keďže na zabezpečenie a posilnenie mieru dosiahnutého Daytonskou mierovou dohodou a na to, aby sa Bosna a Hercegovina mohla stať plnoprávnym a fungujúcim členom EÚ, treba prejsť do ďalšej etapy ústavného usporiadania v období po Daytonskej dohode, ktoré posilní jednotu v tejto multietnickej krajine a poskytne jej občanom plné práva a zodpovednosť za rozhodovací proces;

I. keďže v Strategickom kompase sa uvádza, že z hľadiska bezpečnosti a stability je mimoriadne dôležité podporovať zvrchovanosť, jednotu a územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny;

J. keďže Bosna a Hercegovina je multietnický štát, na ktorého území už stáročia spolunažívajú rôzne náboženstvá a národy v prostredí tolerancie a vzájomného rešpektu; keďže jazyková a kultúrna rozmanitosť je jednou zo základných zásad EÚ;

K. keďže Milorad Dodik navštívil Spojené štáty začiatkom februára 2026 a stretol sa s vysokými predstaviteľmi USA; keďže viacero členov

administratívy entity Republika srbská bolo vyradených zo sankčného zoznamu USA; keďže entita Republika srbská angažovala zahraničné lobistické spoločnosti a tieto zmluvné dojednania boli označené za snahu zabezpečiť medzinárodnú podporu secesionistických cieľov týkajúcich sa postavenia entity Republiky srbskej v rámci Bosny a Hercegoviny;

Záväzok v súvislosti s pristúpením k EÚ

1. opätovne dôrazne potvrdzuje svoju podporu pristúpeniu Bosny a Hercegoviny k EÚ na základe jednoty, zvrchovanosti a územnej celistvosti; pripomína, že pokrok je založený na dosiahnutých výsledkoch, čo si vyžaduje zavádzanie trvalých a dôveryhodných reforiem na splnenie kodanských kritérií, ochranu demokratických inštitúcií, garanciu demokracie, dodržiavanie zásad právneho štátu, boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti a zabezpečenie dodržiavania základných práv a nediskriminácie pre všetkých občanov bez ohľadu na etnickú, náboženskú alebo inú príslušnosť;

2. opätovne potvrdzuje význam Bosny a Hercegoviny na západnom Balkáne; vyzýva Komisiu, aby mobilizovala potrebné diplomatické, politické a kultúrne nástroje na posilnenie strategických partnerstiev Bosny a Hercegoviny s EÚ a na podporu regionálnej integrácie s plným rešpektovaním zvrchovanosti a medzinárodnej spolupráce;

3. zdôrazňuje, že EÚ musí zostať náročná a zároveň spravodlivá pri posudzovaní pokroku krajiny v plnení prístupových kritérií;

4. podporuje postupnú integráciu Bosny a Hercegoviny do vybraných politík a programov EÚ pred plným členstvom na základe pokroku v reformách; je presvedčený, že takáto postupná integrácia prináša občanom Bosny a Hercegoviny hmatateľné výhody, posilňuje ich dôveru v prístupový proces EÚ a vytvára nezvratný impulz na ceste k plnému členstvu;

5. naliehavo vyzýva politických lídrov Bosny a Hercegoviny, aby obnovili a opätovne potvrdili svoj záväzok k strategickému cieľu pristúpenia k EÚ a uskutočnili dlhoočakávané potrebné reformy a kroky stanovené Komisiou dôveryhodne, vecne a včas bez ďalšieho odkladu či politických prekážok, pričom zabezpečia, aby prístupové úsilie prispievalo k politickej súdržnosti a neprehlbovalo vnútorné rozdiely tak, aby sa mohli začať prístupové rokovania po dôveryhodnom splnení nevyhnutných predpokladov;

6. vyzýva na ukončenie obštrukcií, politicky motivovaného využívania práva veta zo strany entity Republiky srbskej, kontraproduktívnej rétoriky a rozvratnej taktiky, ktoré bránia pokroku a odvádzajú pozornosť od reforiem súvisiacich s EÚ; vyzýva všetkých vedúcich predstaviteľov, aby konali konštruktívne, naplnili očakávania občanov a prekonali súčasnú patovú situáciu; zdôrazňuje však, že pokrok Bosny a Hercegoviny na prístupovej ceste v konečnom dôsledku

závisí od politickej vôle a zodpovednosti orgánov na všetkých úrovniach riadenia; pripomína, že politickí činitelia Bosny a Hercegoviny už preukázali schopnosť dosiahnuť konsenzus a uskutočniť kľúčové reformy;

7. zdôrazňuje kľúčovú úlohu Parlamentného zhromaždenia Bosny a Hercegoviny v prístupovom procese; nabáda ho, aby uprednostnilo reformy súvisiace s EÚ a zapojilo sa do konštruktívneho dialógu s cieľom zabezpečiť účinný a nerušený legislatívny proces; je hlboko otrasený a znepokojený politicky motivovanými obštrukciami a opakovanými blokovaniami, ktoré výrazne bránia fungovaniu zákonodarnému orgánu na celoštátnej úrovni a spomaľujú prijatie právnych predpisov požadovaných EÚ; požaduje prijatie zákona o Vysokej rade pre sudcov a prokurátorov Bosny a Hercegoviny a zákona o súdoch s náležitým ohľadom na odporúčania Benátskej komisie a po zmysluplnom a inkluzívnom procese verejných konzultácií a v súlade s európskymi normami;

8. zdôrazňuje, že v kandidátskych krajinách so zložitým ústavným usporiadaním, ako je Bosna a Hercegovina, sa kľúčové reformy ovplyvňujúce fungovanie, nezávislosť a kompetencie inštitúcií na štátnej úrovni nesmú urýchliť ani politicky inštrumentalizovať; zdôrazňuje, že zrýchlené postupy alebo tlak na dodržiavanie politických harmonogramov nesmú ohrozovať právnu kvalitu, inštitucionálnu integritu ani ústavné rozdelenie právomocí; zdôrazňuje, že reformy, ktoré znižujú účinnosť centrálnych inštitúcií, nemožno považovať za pokrok na ceste k členstvu v EÚ;

9. vyzýva Radu ministrov Bosny a Hercegoviny, aby urýchlene vymenovala hlavného vyjednávača pre prístupové rokovania Bosny a Hercegoviny s EÚ v súlade s nedávnymi rozhodnutiami Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny a pri plnom rešpektovaní ústavných právomocí a právneho poriadku Bosny a Hercegoviny; nabáda orgány Bosny a Hercegoviny, aby na všetkých úrovniach koordinovali opatrenia zamerané harmonizované zosúlaďovanie s *acquis* EÚ;

10. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby pred vytvorením vnútroštátneho rámca pre prístupové rokovania s EÚ revidovala rozhodnutie o systéme koordinácie európskeho integračného procesu s cieľom zabezpečiť funkčnejší, účinnejší, transparentnejší a zodpovednejší systém, a to zosúladením hlasovacích práv s ústavnými kompetenciami, zavedením mechanizmov zodpovednosti a jasných kritérií pre vymenúvanie a prijatím Národného programu pre prijatie *acquis* alebo rovnocenného integračného programu ako plánu pre prístupový proces;

11. ďalej vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby zabezpečili, že vytvorenie domáceho rámca pre prístupové rokovania s EÚ bude prebiehať transparentne a inkluzívne, so zmysluplnými

mechanizmami pre dialóg s občianskou spoločnosťou a sociálnymi partnermi;

12. vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcimi politickými rozpormi, nenávistnými prejavmi vrátane podnecovania k etnickej, náboženskej a rasovej neznášanlivosti, popierania genocídy a iných vojnových zločinov, oslavovania vojnových zločincov, separatistického úsilia vedenia entity Republiky srbskej a ovládnutia štátu, čo desaťročia po vojne narúša dôveru verejnosti a paralyzuje krajinu;

13. berie na vedomie rozhodnutia zhromaždenia entity Republiky srbskej zrušiť zákony, ktoré ústavný súd Bosny a Hercegoviny označil za protiústavné; odsudzuje pretrvávajúcu štvavú a hanlivú rétoriku a separatistické politiky formálneho a *de facto* vedenia entity Republiky srbskej, nepriateľské správanie verejných činiteľov k vysokopostaveným verejným funkcionárom, organizáciám občianskej spoločnosti, politickej opozícii a iným kritickým hlasom v spoločnosti, ako aj oslavu tzv. Dňa Republiky srbskej, ktoré oslabujú Bosnu a Hercegovinu, ohrozujú jej cestu pristúpenia a sú priamym porušením Daytonskej mierovej dohody;

14. odsudzuje pretrvávajúce kontakty orgánov entity Republiky srbskej s ruskými oficiálnymi subjektmi a subjektmi, na ktoré sa vzťahujú sankcie, a poukazuje na riziká pre bezpečnosť a stabilitu Bosny a Hercegoviny; nalieha na všetkých politických činiteľov entity Republika srbská, aby sa konštruktívne angažovali v štátnych inštitúciách a uprednostnili reformy potrebné pre európsku cestu Bosny a Hercegoviny; dôrazne odsudzuje akékoľvek lobistické snahy vlády entity Republiky srbskej zamerané na získanie medzinárodnej podpory pre jej odtrhnutie alebo spochybňovanie mandátu vysokého predstaviteľa, keďže takéto kroky sú v priamom rozpore s ústavou Bosny a Hercegoviny a v rozpore so zvrchovanosťou, územnou celistvosťou a európskou cestou krajiny;

15. vyzýva Radu a Komisiu, aby zvážili všetky dostupné nástroje vrátane cielených reštriktívnych opatrení v existujúcom sankčnom rámci EÚ pre Bosnu a Hercegovinu a jeho následných aktualizácií voči jednotlivcom zodpovedným za vážne a pretrvávajúce obštrukcie demokratických inštitúcií, reformného procesu, územnej celistvosti a procesu integrácie do EÚ; zdôrazňuje, že tieto opatrenia musia byť primerané, reverzibilné a navrhnuté tak, aby nemali vplyv na obyvateľstvo;

16. nabáda Komisiu, aby zvýšila svoju angažovanosť na mieste s cieľom podporovať dialóg, budovať dôveru a presadzovať regionálnu integráciu;

17. víta, že Bosna a Hercegovina formálne pokračuje v plnom zosúlaďovaní so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ vrátane sankcií v reakcii na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a

naliehavo vyzýva na účinné vykonávanie a presadzovanie týchto sankcií zo strany všetkých politických činiteľov; víta pretrvávajúcu účasť Bosny a Hercegoviny na operáciách krízového riadenia EÚ;

18. víta jednomyseľné prijatie reformného programu Bosny a Hercegoviny na rok 2025 Radou ministrov Bosny a Hercegoviny, ako aj aktívnu účasť Bosny a Hercegoviny v rámci Partnerstva za mier NATO; nabáda inštitúcie krajiny, aby pokračovali v plnení priorít a záväzkov vyplývajúcich z tejto spolupráce s cieľom zlepšiť inštitucionálne kapacity, bezpečnostnú spoluprácu a euroatlantickú integráciu a posilniť obrannú pripravenosť krajiny;

19. opakuje svoju podporu Úradu vysokého predstaviteľa a operácii Európskej únie EUFOR ALTHEA a hoci vyjadruje poľutovanie nad tým, že Bosna a Hercegovina je v tejto oblasti i naďalej odkázaná na tieto inštitúcie, uznáva ich kľúčovú úlohu pri ochrane mieru a stability v Bosne a Hercegovine a v regióne a podporuje ich mandáty, kým sa nezavedú štruktúry zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni; vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcou potrebou obnovovať mandát operácie EUFOR ALTHEA viac ako 30 rokov po podpísaní Daytonskej mierovej dohody a nabáda Bosnu a Hercegovinu, aby splnila oneskorený záväzok programu 5+ 2 a pripravila tak pôdu na ukončenie medzinárodného dohľadu; vyzýva všetky oprávnené členské štáty, aby zlepšili svoju účasť na mierových misiách EÚ, ako je operácia EUFOR ALTHEA v Bosne a Hercegovine; zdôrazňuje význam udržiavania primeraného počtu ozbrojených síl a situačného povedomia vrátane monitorovania vývoja politického a bezpečnostného prostredia; zdôrazňuje, že misia je naďalej kľúčovým stabilizačným faktorom v krajine;

20. vyjadruje poľutovanie nad odstúpením vysokého predstaviteľa Christiana Schmidta a zdôrazňuje, že akákoľvek budúca zmena Úradu vysokého predstaviteľa by mal byť založený na plnom rešpektovaní ústavného poriadku, zvrchovanosti a územnej celistvosti Bosny a Hercegoviny a zároveň by mal podporovať väčšiu miestnu zodpovednosť a inštitucionálnu zodpovednosť za napredovanie krajiny na jej európskej ceste; zdôrazňuje, že vzhľadom na značný finančný príspevok EÚ by mal byť každý budúci vysoký predstaviteľ vymenovaný z členského štátu EÚ a mal by fungovať na základe jasného plánu postupného zrušenia Úradu vysokého predstaviteľa a prenosu zodpovednosti na osobitného zástupcu EÚ; zdôrazňuje, že žiadne takéto odstúpenie nesmie byť spojené so zrušením právnych predpisov prijatých v reakcii na separatistické kroky alebo protiústavné opatrenia, ktoré presadzuje Milorad Dodik, ani nesmie byť týmto zrušením podmienené;

21. je naďalej znepokojený škodlivými dezinformáciami a zahraničným zasahovaním aktérov z tretích krajín v Bosne a Hercegovine, ktorých cieľom je vyvolávať nezhody, násilie, medzietnické napätie a destabilizovať Bosnu a Hercegovinu a jej cestu k pristúpeniu; je

obzvlášť znepokojený neustálymi dezinformačnými operáciami pochádzajúcimi z Ruska a Srbska a zameranými na západný Balkán vo všeobecnosti, ktoré sú živené aj domácimi činiteľmi a v menšej miere aj z Turecka, Iránu a iných krajín Perzského zálivu; vyjadruje obavy aj z rastúceho hospodárskeho a politického vplyvu Číny v regióne, najmä prostredníctvom strategickej infraštruktúry a poskytovania úverov; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby podnikla rozhodné kroky na boj proti týmto hrozbám a na posilnenie odolnosti spoločnosti, a to aj úsilím o zosúladenie s aktom o digitálnych službách[5] na rozvoj stratégií, kapacít a koordinačných mechanizmov reakcie na riziká súvisiace s voľbami a iné riziká v digitálnom informačnom priestore v súlade s cieľmi Európskeho štítu na obranu demokracie; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby ďalej rozvíjala a vykonávala komplexné a inkluzívne iniciatívy v oblasti mediálnej gramotnosti v celom vzdelávacom systéme;

22. zdôrazňuje význam strategickej komunikácie o výhodách členstva v EÚ; vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť a delegáciu EÚ v Bosne a Hercegovine, aby zintenzívnili úsilie v tejto súvislosti a aby posilnili opatrenia pomoci financované EÚ na podporu demokratickej odolnosti a informačnej integrity; zdôrazňuje kľúčovú úlohu organizácií občianskej spoločnosti pri podpore živých verejných diskusií o integrácii do EÚ, boji proti dezinformáciám a uľahčovaní informovanej verejnej debaty a vyzýva Komisiu a členské štáty EÚ, aby ich zapojili do úsilia o strategickú komunikáciu;

23. pripomína, že bezpečnosť a stabilita na celom západnom Balkáne stále nie sú samozrejmosťou a že existuje riziko potenciálneho účinku presahovania vzhľadom na súčasné zhoršenie európskej bezpečnostnej situácie; zdôrazňuje potrebu aktívne čeliť propagande škodlivých subjektov v regióne, ktorej cieľom je ohrozovať záujmy a hodnoty EÚ;

24. víta angažovanosť Bosny a Hercegoviny v Parlamentnom výbore pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Bosna a Hercegovina, čím sa plní jedna zo 14 kľúčových priorít, ktoré stanovila Komisia;

25. vyzýva Európsku komisiu a Radu ministrov Bosny a Hercegoviny, aby v plnej miere dodržiavali rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1900 z 5.

---

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (Ú. v. EÚ L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

októbra 2015[6], najmä ustanovenia týkajúce sa zloženia a zastúpenia členov Výboru pre stabilizáciu a pridruženie, a aby zabezpečili jeho úplné a účinné vykonávanie v praxi;

Demokracia a právny štát

26. vyjadruje poľutovanie nad tým, že politickí činitelia Bosny a Hercegoviny stále neprijali potrebné ústavné a volebné reformy na zabezpečenie toho, aby všetci občania mohli uplatňovať svoje politické práva na rovnakom základe; opätovne vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zabezpečila súlad s Európskym dohovorom o ľudských právach a vykonala príslušné rozhodnutia Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny a Európskeho súdu pre ľudské práva s cieľom odstrániť všetky nerovnosti a diskrimináciu; vyzýva všetky politické orgány a zástupcov inštitúcií, aby pracovali na zavedení potrebných zmien cez skutočný dialóg a inkluzívny postup a komplexné konzultácie s občanmi, občianskou spoločnosťou, nezávislými expertmi a všetkými príslušnými zainteresovanými stranami v krajine, aby sa umožnila udržateľná transformácia Daytonskej mierovej dohody na ústavu, plne v súlade s európskymi normami a zásadami, s cieľom zabezpečiť funkčný, zodpovedný, reprezentatívny a obyvateľstvom rešpektovaný systém správy a riadenia; opakuje, že žiadna volebná reforma nesmie prehĺbiť ani upevniť etnické rozpory;

27. naliehavo vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby vykonali medzinárodné odporúčania na posilnenie integrity, dôveryhodnosti a transparentnosti volebného procesu, a to aj počas predvolebnej fázy, najmä pokiaľ ide o financovanie strán a kampaní, politickú reklamu a vedenie kampaní, ochranné mechanizmy proti manipulácii s informáciami a dezinformáciám a registráciu strán, opatrenia na zabezpečenie rodovej rovnosti a ustanovenia týkajúce sa moderných volebných technológií, ako je biometrická identifikácia voličov a skenovanie hlasovacích lístkov; vyzýva na udržateľné financovanie ústrednej volebnej komisie;

28. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby zabezpečili politicky nezávislé menovanie a účinné preverovanie predsedov a podpredsedov volebných komisií s cieľom zabrániť obchádzaniu pravidiel týkajúcich sa nezaujatého vedenia volebných komisií, aby pravidelne kontrolovali zoznamy voličov a nezrovnalosti vo volebnej účasti a aby zabezpečili včasné vyšetrovanie a účinné sankcionovanie volebných podvodov vrátane krádeží totožnosti, falšovania podpisov a

---

6 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1900 z 5. októbra 2015, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v Rade pre stabilizáciu a pridruženie zriadenej Dohodou o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Bosnou a Hercegovinou na strane druhej v súvislosti s rozhodnutím Rady pre stabilizáciu a pridruženie, ktorým sa prijíma jej rokovací poriadok (Ú. v. EÚ L 277, 22.10.2015, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1900/oj).

nepravdepodobných vzorcov volebnej účasti, ako aj vyvážené mediálne pokrytie a účinný dohľad nad verejnoprávnymi vysielateľmi počas volebných kampaní;

29. zdôrazňuje, že hoci je decentralizácia zlučiteľná s členstvom v EÚ, Bosna a Hercegovina musí zosúladiť svoj ústavný rámec s normami EÚ, rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny a zabezpečiť, aby jej inštitúcie účinne fungovali s cieľom v plnej miere prevziať záväzky vyplývajúce z členstva v EÚ v prospech všetkých občanov, a to aj dosiahnutím väčšej právnej istoty v deľbe právomocí, účinnej schopnosti na úrovni štátu koordinovať, prijímať, vykonávať a presadzovať *acquis* EÚ a inštitucionálnych opatrení schopných zabrániť pretrvávajúcim prekážkam a zneužívaniu mechanizmov veta;

30. naliehavo vyzýva všetky orgány, najmä entitu Republiky srbskej, aby rešpektovala a vykonávala rozhodnutia Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny a dodržiavala ústavný poriadok a aby bezodkladne pristúpila k vymenovaniu chýbajúcich sudcov z entity Republiky srbskej do Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny;

31. zdôrazňuje ústrednú úlohu právneho štátu v demokratickej transformácii; požaduje nevyhnutné uskutočnenie reformy súdnictva s cieľom posilniť nezávislosť, profesionalitu, zodpovednosť a efektívnosť súdnictva, a to aj prostredníctvom právneho rámca, ktorý posilní integritu, nezávislosť, finančnú stabilitu a fungovanie a transparentnosť Vysokej rady pre sudcov a prokurátorov, stanoví záruky týkajúce sa menovania, konfliktu záujmov, majetkových priznaní a vyhlásení o záujmoch a obmedzení funkčného obdobia; zdôrazňuje, že všetky menovania sudcov v Bosne a Hercegovine by mali byť založené na dosiahnutých výsledkoch, spôsobilosti a odborných kvalifikáciách;

32. so znepokojením berie na vedomie obmedzený pokrok dosiahnutý v boji proti rozšírenej korupcii a rastúcim náznakom ovládnutia štátu, čo je štrukturálny problém hlboko zakorenený vo veľmi zložitom systéme riadenia krajiny založenom na etnickej príslušnosti; naliehavo vyzýva politické orgány, aby prijali okamžité a konkrétne opatrenia na úrovni štátu a entity a posilnili spoluprácu medzi protikorupčnými orgánmi, políciou a prokuratúrou, aby bolo možné účinnejšie bojovať proti korupcii a ovládnutiu štátu v záujme obnovenia dôvery verejnosti a zvrátenia odlivu mozgov; vyzýva na nezávislý a transparentný následné dohľad v záujme ochrany súdnictva pred politickým zasahovaním, zastrašovaním alebo selektívnym presadzovaním práva;

33. vyzýva všetky úrovne vlády v Bosne a Hercegovine, aby zosúladili svoje právne a inštitucionálne rámce na ochranu nahlasujúcich osôb s príslušným *acquis* EÚ a zabezpečili ich účinné presadzovanie v praxi; ďalej vyzýva orgány na všetkých úrovniach, aby zabezpečili

profesionálne, na právach založené a nezastrašujúce zaobchádzanie s oznamovateľmi, a to aj prostredníctvom systematickej odbornej prípravy a zvyšovania povedomia verejných činiteľov, ktorí prijímajú a spracúvajú oznámenia, aby sa zabránilo praktikám, ktoré narúšajú dôveru v mechanizmy oznamovania, vrátane spochybňovania motívov oznamovateľov; naliehavo vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny na všetkých úrovniach, aby zlepšili a v plnej miere presadzovali pravidlá týkajúce sa konfliktu záujmov;

34. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby riešila systémové nedostatky v boji proti organizovanej trestnej činnosti zlepšením operačnej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva na úrovni štátu a entít, posilnením ich vyšetrovacích kapacít, vyšetrovaní, zaistenia a konfiškácie majetku a riešením politického ovládnutia štátu; víta operácie na presadzovanie práva podporované Europolom; je hlboko znepokojený zraniteľnosťou voči prenikaniu trestnej činnosti do politických a právnych systémov;

35. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby riešila nedostatky vo svojich rámcoch boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu s cieľom zabrániť zaradeniu na sivý zoznam, a to aj prijatím potrebných interných predpisov potrebných na účinné vykonávanie zákona a urýchleným zriadením registrov o skutočnom vlastníctve právnických osôb, najmä zabezpečením okamžitých opatrení zo strany subjektov a okresu Brčko, a to plne v súlade s *acquis* EÚ a odporúčaniami výboru MONEYVAL;

36. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zabezpečila súlad s vízovou politikou EÚ a dovtedy uplatňovala dodatočné bezpečnostné opatrenia; ďalej vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila bezpečnosť svojich hraníc a riadenie migrácie v plnom súlade s normami v oblasti ľudských práv a medzinárodným právom;

37. žiada posilnenie a zefektívnenie verejnej správy a zabezpečenie profesionálnej a odpolitizovanej verejnej služby, kde sa vymenúvanie do funkcií bude zakladať výhradne na zásluhách, posilnenie kapacít koordinátorov reforiem na úrovni entity a na miestnej úrovni, keďže tam dochádza k prvému kontaktu s občanmi, ako aj celoštátnej koordinácie politík, a digitalizáciu verejnej správy s cieľom znížiť politizáciu a neefektívnosť;

38. zdôrazňuje potrebu ďalšieho úsilia pri vykonávaní reforiem riadenia verejných financií a verejnej správy a riešenia pretrvávajúcich obmedzení administratívnych kapacít prostredníctvom trvalých investícií EÚ do rozvoja kvalitných kapacít a rámcov na výmenu poznatkov, ktoré sú založené na existujúcich modeloch osvedčených postupov partnerov EÚ a medzinárodných partnerov; vyzýva orgány na všetkých úrovniach v Bosne a Hercegovine, najmä výkonnú moc, aby zabezpečili transparentnosť a prístup verejnosti k informáciám vo všetkých fázach rozhodovania, a to aj včasným zverejňovaním

návrhov aktov a súvisiacich dokumentov, ako aj tabuliek zhody o zosúladení s *acquis* EÚ a zmysluplnými verejnými konzultáciami v súlade s európskymi normami otvorenej verejnej správy a zodpovednosti;

39. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú organizácie občianskej spoločnosti zohrávajú v procese rozširovania a v posilňovaní demokracie a pluralizmu a presadzovaní dobrej správy vecí verejných a sociálneho pokroku; zdôrazňuje, že vo všetkých fázach prístupového procesu by sa mala zabezpečiť zmysluplná, štruktúrovaná a nepretržitá účasť organizácií občianskej spoločnosti s preukázanými skúsenosťami a odbornými znalosťami v jednotlivých odvetviach; vyzýva orgány na všetkých úrovniach v Bosne a Hercegovine, aby posilnili transparentnosť, zodpovednosť a integritu verejného financovania organizácií občianskej spoločnosti, a to aj prostredníctvom povinných verejných výziev, jasných a merateľných kritérií na udeľovanie grantov, proaktívneho zverejňovania údajov o prijímateľoch a pridelených finančných prostriedkoch, vytvorenia verejných registrov grantov a záruk proti konfliktom záujmov, politickému vplyvu a zneužívaniu finančných prostriedkov na stranícke účely alebo účely súvisiace s kampaňou; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny a Komisiu, aby zabezpečili väčšie, transparentné a udržateľné financovanie občianskej spoločnosti vrátane iniciatív zameraných na prekonávanie spoločenských rozdielov, podporu zmierenia a posilnenie dialógu medzi etnikami;

Základné slobody a ľudské práva

40. zdôrazňuje, že slobodné a pluralitné médiá sú základom demokracie; vyjadruje znepokojenie nad pretrvávajúcim nedostatkom finančných prostriedkov pre verejnoprávneho vysielateľa v Bosne a Hercegovine, vyzýva príslušné orgány, aby vykonali právoplatné rozsudky súdu v Banja Luke týkajúce sa pohľadávky, ktorú má voči vysielateľovi BHRT verejnoprávny vysielateľ RTRS, a opakuje svoju výzvu Parlamentnému zhromaždeniu Bosny a Hercegoviny, aby prijalo udržateľný dlhodobý právny rámec na financovanie všetkých troch verejnoprávnych vysielateľov v krajine a vždy pritom zabezpečovalo transparentnosť vlastníctva médií; pripomína, že verejnoprávny vysielateľ zohrával v Bosne a Hercegovine kľúčovú úlohu ako nástroj na zjednotenie krajiny po vojne; vyzýva na poskytovanie a vysielanie programov v úradných jazykoch Bosny a Hercegoviny;

41. vyjadruje poľutovanie nad zhoršujúcou sa situáciou v oblasti náboženskej slobody v krajine; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby chránila verejnoprávne médiá pred politickým vplyvom, zosúladila zákony na úrovni entít so štátnymi zákonmi a zaviedla pravidlá transparentnosti vlastníctva médií a verejnej reklamy; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby urýchlila prijatie zákona o elektronických komunikáciách v súlade s aktom o digitálnych službách a Európskym

aktom o slobode médií[7]; odsudzuje pokračujúce šírenie ruských dezinformácií v entite Republiky srbskej;

42. dôrazne odsudzuje útoky, hrozby, zastrašovanie, politický tlak, opätovné zavedenie a používanie ustanovení o trestných činoch hanobenia a strategické žaloby proti verejnej účasti (SLAPP) namierené proti novinárom, pracovníkom médií a iným obhajcom ľudských práv a aktivistom, konkrétne zo strany vysokopostavených politických a iných vplyvných postáv; nalieha na Bosnu a Hercegovinu, aby uplatňovala politiku nulovej tolerancie a zabezpečila, že sa závažnosť takýchto prípadov nebudú bagatelizovať; vyzýva orgány, aby prijali právny rámec na účinnú ochranu pred SLAPP; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zaručila slobodu a bezpečnosť novinárov a aby sa zaoberala úsilím o obmedzenie slobodného vykonávania ich činností; odsudzuje aj útoky na poslancov Európskeho parlamentu, komisárov EÚ, úradníkov EÚ a Úrad vysokého predstaviteľa;

43. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby harmonizovala právny a politický rámec v oblasti slobody prejavu a nenávistných prejavov na všetkých úrovniach verejnej správy, a to plne v súlade s európskymi a medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv s cieľom zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi ochranou slobody prejavu a predchádzaním nenávistným prejavom a ich stíhaním, a to aj prostredníctvom riešenia existujúcich nedostatkov v právnom rámci Federácie Bosny a Hercegoviny; vyzýva na boj proti nenávistným prejavom vo verejných médiách;

44. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby v plnej miere chránila slobodu zhromažďovania a združovania v celej krajine; vyzýva orgány entity Republiky srbskej, aby rešpektovali rozhodnutie ústavného súdu, ktorým sa zrušuje zákon ruského štýlu o zahraničných agentoch a aby sa zdržali opätovného zavádzania podobných opatrení alebo útokov na základné práva a slobody; zdôrazňuje potrebu prísnejšieho presadzovania práva a dekriminalizácie hanobenia v celej Bosne a Hercegovine;

45. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby posilnili právnu a inštitucionálnu ochranu obhajcov ľudských práv a zabezpečili bezpečné a priaznivé prostredie pre ich prácu;

46. odsudzuje útoky, diskrimináciu a nenávistné prejavy voči menšinám a vyzýva na urýchlené a účinné právne kroky; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby v plnej miere dodržiavala svoju ústavu, presadzovala zásady rovnosti, nediskriminácie a multietnického

---

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) (Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

charakteru štátu a prijala celoštátnu stratégiu na zabezpečenie spravodlivého a pomerného zastúpenia všetkých občanov vrátane menšín vo verejnej správe a verejnoprávnych inštitúciách, ako aj ich plnej účasti na verejnom a politickom živote v súlade s demokratickými normami a záväzkami Bosny a Hercegoviny v oblasti európskej integrácie;

47. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zrušila zmeny Trestného zákona z marca a júna 2025, ktoré sa týkajú vylúčenia rodovej identity ako chránenej charakteristiky transrodových osôb a vylúčenia párov rovnakého pohlavia z ochrany pred domácim násilím;

48. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby podnikli potrebné kroky na získanie štatútu pozorovateľa v rámci činnosti Agentúry Európskej únie pre základné práva s cieľom posilniť zosúladenie s *acquis* EÚ v oblasti základných práv, zlepšiť tvorbu politík založenej na faktoch a zber údajov a posilniť spoluprácu v oblasti základných práv;

49. vyzýva na posilnenie nezávislosti, účinnosti a viditeľnosti inštitúcie ombudsmana pre ľudské práva v Bosne a Hercegovine, a to aj prostredníctvom aktívnejšieho prístupu k závažným a systémovým porušeniam ľudských práv a účinnejšieho sledovania jeho odporúčaní;

50. žiada, aby sa vyvinulo väčšie úsilie v oblasti rodovej rovnosti a zvýšenia účasti žien na verejnom a politickom živote; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby posilnila reakcie na inštitucionálnej úrovni na rodovo podmienené násilie; víta legislatívny pokrok v entite federácie; vyjadruje znepokojenie nad nedôslednou a roztrieštenou reakciou orgánov Bosny a Hercegoviny na prípady rodovo podmieneného násilia; naliehavo vyzýva orgány, aby riešili rodovo podmienené násilie ako štrukturálny problém; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť bezplatný a neobmedzený prístup k službám sexuálneho a reprodukčného zdravia v celej krajine;

51. pripomína, že hoci Bosna a Hercegovina ratifikovala Istanbulský dohovor Rady Európy v novembri 2013 a právne sa zaviazala k predchádzaniu a boju proti násiliu páchanému na ženách a domácemu násiliu, jeho uplatňovanie je naďalej nejednotné; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby posilnila prebiehajúce úsilie zamerané na zlepšenie ochrany obetí, lepšiu odbornú prípravu polície, koordináciu reakcií na inštitucionálnej úrovni a riešenie nedostatkov pri stíhaní páchateľov rodovo podmieneného a domáceho násilia, najmä vo vidieckych oblastiach;

52. podporuje dlhodobé riešenia na rozvoj inkluzívneho, spravodlivého a odpolitizovaného kvalitného vzdelávania podporujúceho porozumenie a zmierenie a zabezpečenie práva na vzdelávanie v materinskom jazyku; naliehavo vyzýva na rozvoj faktografického a nediskriminačného vzdelávania o histórii založeného na historických

faktoch a rešpektovaní demokratických hodnôt s cieľom posilniť vzájomné porozumenie a bojovať proti diskriminácii; vyzýva EÚ, aby aktívne podporovala tento proces; opätovne požaduje ukončenie praxe „dve školy pod jednou strechou“; zdôrazňuje význam ochrany kultúrnych a jazykových prejavov všetkých obyvateľov v Bosne a Hercegovine; konštatuje, že pri prijímaní programov a učebných osnov by sa mala rešpektovať kultúrna a jazyková rozmanitosť krajiny;

53. pripomína, že Bosna a Hercegovina by mala prevziať plnú zodpovednosť za riadenie migrácie, účinne vykonávať zákon o kontrole hraníc, zlepšovať koordináciu a rozdelenie zodpovednosti medzi všetkými úrovňami verejnej správy, zabezpečiť dostatok príslušníkov hraničnej polície a poskytovať dostupné, efektívne a spravodlivé konania o azyle pri plnom dodržiavaní ľudských práv a medzinárodných noriem ochrany; berie na vedomie začatie fungovania systému vstup/výstup EÚ (EES), ktorý posilňuje monitorovanie vonkajších hraníc; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby zabezpečili úplnú pripravenosť a súlad s technickými požiadavkami a požiadavkami na ochranu údajov, ktoré vyplývajú z EES; vyzýva Komisiu, aby našla riešenia výziev, ktoré predstavujú nové pravidlá systému vstup/výstup EÚ pre vodičov nákladných vozidiel z Bosny a Hercegoviny a iných partnerov zo západného Balkánu;

Dobré susedské vzťahy a zmierenie

54. víta aktívnu úlohu Bosny a Hercegoviny v regionálnej spolupráci; zdôrazňuje, že dobré susedské vzťahy sú kľúčovým prvkom procesu rozširovania EÚ a prístupovej cesty každej krajiny;

55. zdôrazňuje význam zmierenia v Bosne a Hercegovine a naliehavo vyzýva orgány, aby zabezpečili prístup k pravde, spravodlivosti a náprave vrátane právnej ochrany a odškodnenia civilných obetí vojnových zločinov a aby prijali zákon na štátnej úrovni, ktorý zabezpečí ochranu a uznanie obetí mučenia; víta miestne iniciatívy zamerané na budovanie mieru a pripomínanie si minulosti; vyzýva na ďalšie úsilie v oblasti pátrania po nezvestných osobách, a to aj prostredníctvom regionálnej spolupráce; vyzýva orgány na všetkých úrovniach, aby aktívne podporovali a nebránili snahám o uctenie pamiatky obetí, najmä v miestnych komunitách, ktoré sú základným prvkom zmierenia a pripomínania si minulosti;

56. uznáva, že zmierenie musí byť založené na uznaní a výučbe historických faktov, uctení si obetí a spomienke na ne, nájdení všetkých nezvestných osôb, postavení všetkých páchateľov pred súd a podpore prostredia zmierenia, dôvery a rešpektu 30 rokov po podpísaní Daytonskej mierovej dohody; zdôrazňuje, že politickí činitelia a vplyvné osoby majú osobitnú zodpovednosť prispieť k vytvoreniu prostredia priaznivého pre zmierenie; pripomína, že na

prekonanie minulosti a dosiahnutie zmierenia je dôležité, aby všetky národy a zodpovední jednotlivci prijali zodpovednosť za trestné činy spáchané počas balkánskych vojen;

57. opakuje svoju výzvu na realizáciu dodatočných opatrení a konkrétnych programov, pokiaľ ide o udržateľný návrat utečencov a vnútorne vysídlených osôb, prístup k zdravotnej starostlivosti a zamestnaniu, sociálnu ochranu a vzdelávanie, ako aj plné dodržiavanie všetkých ich práv na náhradu za nenavrátiteľný majetok;

58. odmieta všetky naratívy, ktoré využívajú etnické napätie, podporujú historický revizionizmus, popieranie genocídy a oslavovanie vojnových zločincov, ako aj akékoľvek verejné oslavovanie fašizmu, národného socializmu a komunizmu vrátane vykrikovania ustašovského pozdravu „Za dom spremni“ na koncerte Marka Perkovića Thompsona v Širokim Brijegu, vystavovania čečenských symbolov na zhromaždení hnutia Ravna Gora vo Vyšehrade a vyhlásení odvolaného predsedu Snemovne reprezentantov federatívneho subjektu Dragana Miokovića, ktoré ospravedlňujú zločiny spáchané juhoslovanským komunistickým režimom po druhej svetovej vojne, a spochybňovania preukázaných faktov a nezávislosti a nestrannosti domácich a medzinárodných súdov alebo vykresľovania demokratických inštitúcií a ústavných kontrol ako nelegitímnych, najmä zo strany politických činiteľov; pripomína, že takéto naratívy priamo oslabujú zmierenie, demokratickú stabilitu a dôveru verejnosti; vyzýva všetkých politických činiteľov v Bosne a Hercegovine, aby sa zdržali rozvratnej a štvavej rétoriky, a orgány, aby posilnili strategickú komunikáciu, podporili nezávislé overovanie faktov a investovali do mediálnej gramotnosti a občianskeho vzdelávania, a to aj na miestnej úrovni, ako súčasť celospoločenského prístupu k demokratickej odolnosti; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zosúladila štátny Trestný zákon o popieraní genocídy a oslavovaní vojnových zločincov s *acquis* EÚ;

59. vyjadruje vážne znepokojenie nad politickými koncepciami a naratívmi presadzovanými v regióne, ktoré hlásajú cezhraničné zjednotenie alebo koordináciu na základe etnickej identity vrátane takzvaného „srbského sveta“, narúšajú zvrchovanosť a územnú celistvosť susedných štátov a hrozia destabilizáciou regiónu; zdôrazňuje, že takéto naratívy sú nezlučiteľné so zásadami dobrých susedských vzťahov a s procesom pristúpenia k EÚ; vyzýva Srbsko a všetky krajiny v tomto regióne, aby sa konštruktívne zaviazali k stabilite a územnej celistvosti Bosny a Hercegoviny a aktívne podporovali cestu pristúpenia Bosny a Hercegoviny;

60. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby účinne vykonávala revidovanú národnú stratégiu týkajúcu sa vojnových zločinov a ďalej posilňovala regionálnu justičnú spoluprácu, a to aj pokiaľ ide o vydávanie podozrivých osôb;

61. pripomína, že je dôležité zabezpečiť úplný prístup k archívom bývalej juhoslovanskej tajnej služby (UDBA) a kontrarozviedky Juhoslovanskej ľudovej armády (KOS) vrátane archívov v Sarajeve, Banja Luke, a najmä v Belehrade; vyzýva srbské orgány, aby oficiálne požiadali o úplný prístup k príslušným archívnym materiálom a v prípade potreby ich bezodkladne poskytli; zdôrazňuje, že akékoľvek odmietnutie alebo oneskorenie narúša zodpovednosť, spravodlivosť pre obete a regionálne zmierenie;

62. zdôrazňuje význam preventívnej diplomacie v Bosne a Hercegovine; vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby posilnila rozvoj zručností svojich zamestnancov s cieľom lepšie pochopiť miestny historický, kultúrny a náboženský kontext, ako sa zdôrazňuje v správe o úlohe preventívnej diplomacie, ktorú Európsky parlament prijal v januári 2024;

Sociálno-ekonomické reformy

63. víta program reforiem Bosny a Hercegoviny a naliehavo vyzýva na jeho urýchlené vykonávanie a vyzýva aj na jeho urýchlené uverejnenie v úradných jazykoch Bosny a Hercegoviny a na jeho prístupné a transparentné predloženie verejnosti; pripomína, že Bosna a Hercegovina môže stále využívať rozpočtové prostriedky vo výške 976,6 mil. EUR; zdôrazňuje, že politická vôľa na vykonávanie reforiem je rozhodujúca na zabezpečenie finančných prostriedkov a zabránenie ich prerozdeleniu; zdôrazňuje, že nedodržanie termínov a nedostatočný pokrok môžu viesť k tomu, že Bosna a Hercegovina bude zaostávať za ostatnými krajinami zapojenými do procesu rozširovania, pokiaľ ide o hospodársku konvergenciu a integráciu do EÚ a pripraví občanov o významné sociálno-ekonomické výhody; vyjadruje poľutovanie nad tým, že 10 % finančných prostriedkov, čo predstavuje viac ako 100 miliónov EUR, je definitívne stratených v dôsledku počiatočných oneskorení politických orgánov pri predkladaní programu reforiem; vyzýva na urýchlenú ratifikáciu dohody o financovaní a úvere;

64. zdôrazňuje, že akékoľvek uvoľnenie a vyplatenie týchto finančných prostriedkov musí zostať prísne podmienené splnením jasných, merateľných a overiteľných míľnikov v oblasti právneho štátu, demokratického fungovania inštitúcií, základných slobôd a sociálno-ekonomických reforiem; vyzýva na účinné zapojenie Parlamentného zhromaždenia Bosny a Hercegoviny, miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti do monitorovania vykonávania programu reforiem a dohľadu nad využívaním finančných prostriedkov EÚ v súlade so zásadou inkluzívneho partnerstva;

65. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby vytvorila inštitucionálny rámec pre riadenie finančných prostriedkov EÚ, a to aj vymenovaním národného koordinátora pre Nástroj na podporu reforiem a rastu,

vytvorením podporných štruktúr potrebných na vykonávanie programu reforiem, určením jedného kontaktného miesta pre každú reformu s cieľom zabezpečiť harmonizované a koordinované vykonávanie na rôznych úrovniach verejnej správy a vymenovaním riaditeľa riaditeľstva pre európsku integráciu za národného koordinátora v rámci IPA III v súlade s doterajšou praxou; požaduje lepšie čerpanie finančných prostriedkov IPA III v Bosne a Hercegovine, a to aj na miestnej a regionálnej úrovni;

66. verí, že finančná podpora z EÚ by mala lepšie podporovať demokratické reformy v krajine a v tejto súvislosti žiada o preprogramovanie príslušného financovania EÚ tak, aby sa viac prostriedkov nasmerovalo na podporu technickej pomoci pri čerpaní fondov, reformách súdnictva a protikorupčných opatreniach; vyzýva EÚ a partnerov zo západného Balkánu, aby vytvorili rámec na úspešnú spoluprácu medzi Európskou prokuratúrou (EPPO) a jej partnermi zo západného Balkánu s cieľom zabezpečiť, aby Európska prokuratúra mohla účinne vykonávať svoje právomoci;

67. pripomína, že financovanie projektov v entite Republika srbská zo strany EÚ by malo zostať zmrazené, kým entita Republiky srbskej nezvráti svoj úpadok demokracie;

68. víta návrh Komisie na začatie rokovaní so západným Balkánom o pripojení k politike roamingu za vnútroštátne ceny v EÚ, ktorý prinesie obyvateľom západného Balkánu jednu z najhmatateľnejších a okamžite pociťovaných výhod počas prístupového procesu ich krajín do EÚ;

69. konštatuje, že hospodárstvo Bosny a Hercegoviny je odolné, ale nerozvíja sa; požaduje udržateľný fiškálny prístup na riešenie obmedzení rastu, zlepšenie konkurencieschopnosti a podnikateľského a investičného prostredia, zabezpečenie včasného prijímania rozpočtov na úrovni štátu, vykonávanie opatrení na riešenie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, úniku mozgov, rýchlo sa vyvíjajúcej demografickej krízy, stratégií v oblasti nezamestnanosti a trhu práce, podporu inovácií, malých a stredných podnikov a zelenej a digitálnej transformácie a zabezpečenie väčšej transparentnosti, zodpovednosti a odpolitizovaného rozhodovania;

70. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby prijali konkrétne opatrenia na riešenie odlivu mozgov, najmä mladých ľudí, investovaním do kvalitného vzdelávania, dôstojných pracovných miest, sociálnej ochrany a inkluzívnych politík a úplným vykonávaním záruky pre mladých ľudí; poukazuje na to, že skutočný sociálny dialóg má kľúčový význam pre zabezpečenie výhod rozšírenia všetkým skupinám obyvateľstva;

71. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, najmä parlamenty federácie a entity Republiky srbskej, aby dokončili zostávajúce legislatívne a

inštitucionálne kroky potrebné na pristúpenie k jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) s cieľom umožniť aj občanom a podnikom v Bosne a Hercegovine využívať výrazné zníženie transakčných nákladov;

72. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zreformovala verejné obstarávanie v súlade s pravidlami EÚ, posilnila dohľad, kapacity a koordináciu na úrovni štátu a entít a zabezpečila transparentné a súťažné postupy odolné voči korupcii, a to aj prostredníctvom prísnejších sankcií, skutočne nezávislého orgánu na kontrolu verejného obstarávania, plne funkčného systému elektronického obstarávania a prísnejších obmedzení priamych dohôd a iných nesúťažných postupov;

Energetika, životné prostredie a prepojenosť

73. nabáda Bosnu a Hercegovinu, aby zmodernizovala svoje pravidlá trhu s elektrickou energiou a plynom v súlade s tretím energetickým balíkom EÚ, zabezpečila transparentnosť a prepojila vnútroštátne energetické systémy s regionálnymi sieťami a sieťami EÚ s cieľom zvýšiť efektívnosť a bezpečnosť; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu a jej entity, aby využili nízku závislosť krajiny od plynu na transformáciu na dekarbonizovaný energetický systém a vyhli sa vytváraniu uviaznutých aktív prostredníctvom masívnych investícií do novej rozsiahlej plynárenskej infraštruktúry súčasne s presadzovaním diverzifikácie zásobovania plynom prepojením s členskými štátmi na zníženie závislosti od ruských fosílnych palív;

74. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby prijala právny predpis v oblasti klímy a stratégie v oblasti životného prostredia, zosúladila ich s environmentálnymi právnymi predpismi EÚ, zabezpečila strategické a transparentné plánovanie investícií vrátane zmysluplnej verejnej účasti, zlepšila ochranu biodiverzity a urýchlila spravodlivú zelenú transformáciu; vyjadruje znepokojenie nad situáciou túlavých zvierat;

75. vyzýva všetky banské subjekty pôsobiace v Bosne a Hercegovine, aby v plnej miere dodržiavali vnútroštátne právne predpisy a uprednostňovali ochranu životného prostredia a verejného zdravia;

76. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zaviedla integrované hospodárenie s vodami a nakladanie s odpadovými vodami, účinné predchádzanie povodniam a celoštátnu stratégiu boja proti znečisťovaniu ovzdušia, a to aj dodržiavaním záväzkov zatvoriť uhoľné elektrárne Tuzla 4 a Kakanj 5 a plniť národný plán znižovania emisií podľa Zmluvy o Energetickom spoločenstve;

77. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila dopravné siete a cezhraničnú spoluprácu a dosiahla pokrok v kľúčových projektoch regionálnej infraštruktúry a v plnom rozsahu využila dostupné nástroje financovania EÚ; zdôrazňuje strategický význam aktívnej účasti Bosny a Hercegoviny na veľkých projektoch regionálneho prepojenia v oblasti dopravy, energetiky a digitálnych sietí na

západnom Balkáne; zdôrazňuje, že tieto projekty podporujú vytváranie odolných dodávateľských reťazcov, znižujú strategické závislosti a rozhodujúcim spôsobom prispievajú k hospodárskej konvergencii, regionálnej integrácii a odolnosti krajiny, cezhraničnej spolupráci, ako aj k jej postupnej integrácii do jednotného trhu EÚ; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby podporovala aj projekty zamerané na vojenskú mobilitu;

°

° °

78. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii, predsedníctvu Bosny a Hercegoviny, Rade ministrov Bosny a Hercegoviny a Parlamentnému zhromaždeniu Bosny a Hercegoviny, vládam a parlamentom entity Federácie Bosny a Hercegoviny, entity Republiky srbskej a dištriktu Brčko a Úradu vysokého predstaviteľa.